

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

16 iulie 2009 *

În cauza C-427/07,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în temeiul articolului 226 CE, introdusă la 14 septembrie 2007,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de doamna D. Recchia și de domnii P. Oliver și J.-B. Laignelot, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

Irlandei, reprezentată de domnul D. O'Hagan, în calitate de agent, asistat de domnul M. Collins, SC, și de domnul D. McGrath, BL, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă,

* Limba de procedură: engleza.

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul C. W. A. Timmermans, președinte de cameră, domnii J.-C. Bonichot, K. Schiemann, J. Makarczyk (raportor) și doamna C. Toader, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: doamna K. Sztranc-Sławiczek, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 27 noiembrie 2008,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 ianuarie 2009,

pronunță prezenta

Hotărâre

¹ Prin cererea introductivă, Comisia Comunităților Europene solicită Curții să constate că:

— prin faptul că nu a adoptat, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) și cu articolul 4 alineatele (2)-(4) din Directiva 85/337/CEE a Consiliului din 27 iunie 1985 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra

mediului (JO L 175, p. 40, Ediție specială, 15/vol. 1, p. 174), astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/11/CE a Consiliului din 3 martie 1997 (JO L 73, p. 5, Ediție specială, 15/vol. 3, p. 254, denumită în continuare „Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11”), toate actele necesare pentru ca, înainte acordării autorizației, proiectele care ar putea avea efecte importante asupra mediului din categoria construcțiilor rutiere, la care se referă punctul 10 litera (e) din anexa II la Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11, să fie supuse, în conformitate cu articolele 5-10 din această directivă modificată, unei proceduri de autorizare și unei evaluări a efectelor acestora și

- prin faptul că nu a adoptat toate actele cu putere de lege și toate actele administrative necesare pentru a se conforma articolului 3 punctele 1 și 3-7 și articolului 4 punctele 1-6 din Directiva 2003/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 mai 2003 de instituire a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe privind mediul și de modificare a directivelor 85/337/CEE și 96/61/CE ale Consiliului în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție (JO L 156, p. 17, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 8) sau, în orice caz, prin faptul că nu a comunicat respectivele dispoziții Comisiei,

Irlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivei 85/337 modificate prin Directiva 97/11 și, respectiv, al articolului 6 din Directiva 2003/35.

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

Directiva 2003/35

- 2 Articolul 1 din Directiva 2003/35 prevede:

„Obiectivul prezentei directive este de a contribui la punerea în aplicare a obligațiilor care decurg din Convenția de la Aarhus [privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în aspecte de mediu], în special prin:

- (a) instituirea participării publicului în urma elaborării anumitor planuri și programe privind mediul;

- (b) îmbunătățirea participării publicului și instituirea de dispoziții privind accesul la justiție prin Directivele 85/337[...] și 96/61/CE ale Consiliului.”

3 Potrivit articolului 6 din Directiva 2003/35:

„Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 25 iunie 2005. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.”

Directiva 85/337

4 În conformitate cu articolul 1 alineatul (2) din Directiva 85/337, astfel cum a fost modificat prin articolul 3 punctul 1 din Directiva 2003/35:

„[...]”

«publicul» înseamnă:

una sau mai multe persoane fizice sau juridice și, în conformitate cu legislația sau cu practica națională, asociațiile, organizațiile sau grupurile constituite de acestea;

«publicul interesat» înseamnă:

publicul afectat sau care ar putea fi afectat de sau care este interesat de procedurile de adoptare a deciziilor în domeniul mediului menționate la articolul 2 alineatul (2); în sensul prezentei definiții, se consideră că sunt interesate organizațiile nonguvernamentale care promovează protecția mediului și care îndeplinesc toate cerințele prevăzute în legislația internă.”

- 5 Potrivit articolului 2 alineatele (1) și (3) din Directiva 85/337, astfel cum a fost modificat prin articolul 3 punctul 3 din Directiva 2003/35:

„(1) Statele membre adoptă toate măsurile necesare pentru a asigura că, înaintea acordării autorizației, proiectele care ar putea avea efecte importante asupra mediului, în temeiul, *inter alia*, al naturii, al dimensiunii și al localizării lor, sunt supuse unei cereri de autorizare și unei evaluări a efectelor lor. Aceste proiecte sunt definite la articolul 4.

[...]

(3) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 7, în cazuri excepționale, statele membre pot excepta un anumit proiect, în totalitate sau în parte, de la dispozițiile prevăzute de prezenta directivă.

În acest caz, statele membre:

- (a) evaluează în ce măsură ar fi potrivită o altă formă de evaluare;
- (b) pun la dispoziția publicului interesat informațiile obținute prin alte forme de evaluare menționate la litera (a), informațiile privind decizia de scutire și motivele acordării acesteia;

[...]"

6 Articolul 4 din Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11 prevede:

„(1) Sub rezerva articolului 2 alineatul (3), proiectele enumerate la anexa I se supun unei evaluări în conformitate cu articolele 5-10.

(2) Sub rezerva articolului 2 alineatul (3), pentru proiectele enumerate la anexa II, statele membre stabilesc

(a) pe baza unei analize de caz

sau

(b) pe baza pragurilor sau a criteriilor fixate de statul membru,

în cazul în care [a se citi «dacă»] proiectul trebuie supus unei evaluări în conformitate cu articolele 5-10.

Statele membre pot decide aplicarea ambelor proceduri prevăzute la literele (a) și (b).

(3) Atunci când se efectuează o analiză de caz sau se fixează praguri sau criterii în sensul alineatului (2), se ține seama de criteriile de selecție relevante stabilite la anexa III.

(4) Statele membre garantează că deciziile luate de autoritățile competente în conformitate cu alineatul (2) sunt puse la dispoziția publicului.”

7 Articolul 5 din Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11 prevede:

„(1) În cazul proiectelor care, în temeiul articolului 4, trebuie supuse unei evaluări a impactului asupra mediului, în conformitate cu articolele 5-10, statele membre adoptă măsurile necesare pentru a asigura că întreprinzătorul furnizează, într-o formă corespunzătoare, informațiile precizate la anexa IV, în măsura în care:

- (a) statele membre consideră că informațiile sunt relevante pentru un anumit stadiu al procedurii de autorizare, în funcție de caracteristicile specifice ale unui proiect dat sau ale unui tip de proiect sau de elementele de mediu care ar putea fi afectate;

- (b) statele membre consideră că, în mod normal, i se poate solicita unui întreprinzător să reunească aceste informații, ținând seama, *inter alia*, de cunoștințele și de metodele de evaluare existente.

[...]

(3) Informațiile care trebuie furnizate de întreprinzător în conformitate cu alineatul (1) cuprind cel puțin:

- o descriere a proiectului, incluzând informații referitoare la locul, concepția și la dimensiunile acestuia;

- o descriere a măsurilor preconizate pentru a evita, a reduce și, dacă se poate, a remedia efectele negative importante;

- datele necesare pentru a identifica și evalua principalele efecte pe care proiectul ar putea să le aibă asupra mediului;

- un plan al principalelor alternative studiate de întreprinzător și o expunere a principalelor motive care stau la baza alegerii sale, ținând seama de efectele asupra mediului;

- un rezumat nontehnic al informațiilor menționate la liniuțele anterioare.

[...]"

- 8 Articolul 6 alineatele (2)-(6) din Directiva 85/337, astfel cum a fost modificat prin articolul 3 punctul 4 din Directiva 2003/35, este formulat după cum urmează:

„(2) Publicul este informat, fie prin anunțuri publice, fie prin alte mijloace adecvate, precum mijloacele electronice, dacă acestea sunt disponibile, cu privire la următoarele aspecte la începutul procedurii de luare a deciziilor privind mediul menționate la articolul 2 alineatul (2) și de îndată ce informațiile pot fi furnizate în limite rezonabile:

- (a) cererea de autorizare;

- (b) faptul că proiectul este supus unei proceduri de evaluare a impactului asupra mediului și, după caz, faptul că se aplică articolul 7;

- (c) datele privind autoritățile competente responsabile de luarea deciziei, cele de la care pot fi obținute informații relevante, cele cărora le pot fi prezentate observații sau întrebări și detalii privind termenele pentru transmiterea observațiilor și a întrebărilor;

- (d) natura deciziilor posibile sau, în cazul în care există, a proiectului de decizie;

- (e) o precizare privind disponibilitatea informațiilor colectate în conformitate cu articolul 5;

- (f) o precizare a orelor și a locurilor în care și a mijloacelor prin care vor fi oferite informațiile relevante;

- (g) detalii privind sistemele de participare a publicului instituite în conformitate cu alineatul (5) al prezentului articol.

(3) Statele membre se asigură că următoarele elemente sunt puse la dispoziția publicului interesat, în termene rezonabile:

(a) orice informații colectate în conformitate cu articolul 5;

(b) în conformitate cu legislația internă, principalele rapoarte și îndrumări emise pentru autoritatea sau autoritățile competente în momentul în care publicul interesat este informat în conformitate cu alineatul (2) al prezentului articol;

(c) în conformitate cu dispozițiile Directivei 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul public la informații privind mediul [...], alte informații decât cele menționate la alineatul (2) al prezentului articol care sunt relevante pentru decizia adoptată în conformitate cu articolul 8 și care devin disponibile numai după ce publicul interesat a fost informat în conformitate cu alineatul (2) al prezentului articol.

(4) Publicului interesat trebuie să i se ofere de la început ocazii efective de a participa la procedurile de adoptare a deciziilor privind mediul prevăzute la articolul 2 alineatul (2) și, în acest scop, trebuie să aibă dreptul de a exprima observații și opinii destinate autorității sau autorităților competente atunci când toate opțiunile sunt posibile și înainte de luarea unei decizii asupra cererii de autorizare.

(5) Normele de informare a publicului (de exemplu lipirea unor afișe pe o anumită rază sau publicarea în ziarele locale) și de consultare a publicului interesat (de exemplu prin depunerea de materiale în scris sau prin anchete publice) se stabilesc de către statele membre.

(6) Trebuie prevăzute termene rezonabile pentru diferitele etape, care să permită suficient timp pentru informarea publicului și să permită publicului interesat să se pregătească și să participe efectiv la adoptarea deciziilor privind mediul sub rezerva dispozițiilor prezentului articol.”

- 9 Articolul 7 din Directiva 85/337, astfel cum a fost modificat prin articolul 3 punctul 5 din Directiva 2003/35, prevede:

„(1) În cazul în care un stat membru are cunoștință de faptul că este posibil ca un proiect să aibă efecte semnificative asupra mediului din alt stat membru sau în cazul în care un stat membru care este posibil să fie afectat în mod semnificativ solicită acest lucru, statul membru pe al cărui teritoriu se intenționează să fie realizat proiectul trimite statului membru afectat cât mai repede posibil și cel târziu atunci când informează propriul său public, *inter alia*:

(a) o descriere a proiectului, însoțită de informațiile disponibile privind posibilul impact transfrontalier al acestuia;

(b) informații privind natura deciziei care ar putea fi adoptată

și îi acordă celui alt stat membru un termen rezonabil pe parcursul căruia acesta să precizeze dacă dorește să participe la procedurile de adoptare a deciziilor privind mediul menționate la articolul 2 alineatul (2), putând include informațiile menționate la alineatul (2) al prezentului articol.

(2) În cazul în care un stat membru care primește informații în temeiul alineatului (1) precizează faptul că intenționează să participe la procedurile de adoptare a deciziilor privind mediul menționate la articolul 2 alineatul (2), statul membru pe al cărui teritoriu se intenționează derularea proiectului trimite statului membru afectat, în cazul în care încă nu a făcut acest lucru, informațiile [care trebuie transmise în temeiul articolului 6 alineatul (2) și care sunt puse la dispoziție] în conformitate cu articolul 6 alineatul (3) literele (a) și (b).

[...]

(5) Normele de punere în aplicare a prezentului articol pot fi stabilite de statele membre în cauză și sunt de asemenea natură încât să îi permită publicului interesat de pe teritoriul statului membru afectat să participe efectiv la procedurile de adoptare a deciziilor privind mediul menționate la articolul 2 alineatul (2) privind proiectul.”

10 Articolul 9 din Directiva 85/337, astfel cum a fost modificat prin articolul 3 punctul 6 din Directiva 2003/35, prevede:

„(1) La adoptarea unei decizii privind acordarea sau refuzul acordului cu privire la dezvoltare, autoritatea sau autoritățile competente informează publicul în acest sens în conformitate cu procedurile adecvate și pune la dispoziția publicului următoarele informații:

— conținutul deciziei și orice condiții anexate acesteia;

- după examinarea preocupărilor și a opiniilor exprimate de către publicul interesat, principalele motive și considerații pe care se bazează decizia, inclusiv informații privind procesul de participare a publicului;

- în cazul în care este necesar, o descriere a principalelor măsuri de evitare, de reducere și, în cazul în care este posibil, de compensare a efectelor adverse cele mai importante.

(2) Autoritatea sau autoritățile competente informează orice stat membru care a fost consultat în conformitate cu articolul 7, transmițându-i informațiile menționate la alineatul (1) al prezentului articol.

Statele membre consultate se asigură ca informațiile să fie în mod adecvat puse la dispoziția publicului interesat pe teritoriile lor.”

¹¹ Articolul 10a din Directiva 85/337, introdus prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, este formulat după cum urmează:

„Statele membre se asigură, în conformitate cu sistemul legislativ intern aplicabil, că membrii publicului interesat:

- (a) care au un interes suficient sau

- (b) care pretind încălcarea unui drept, atunci când procedurile de drept administrativ ale unui stat membru impun această condiție preliminară

au acces la o cale de atac în fața unei instanțe judiciare sau a unui organism independent sau imparțial instituit în conformitate cu legea, prin care este contestată legalitatea de fond sau de procedură a deciziilor, a acțiunilor sau a omisiunilor care intră sub incidența dispozițiilor privind participarea publicului din prezenta directivă.

Statele membre stabilesc stadiul în care pot fi contestate deciziile, acțiunile sau omisiunile.

Statele membre stabilesc ce înseamnă interes suficient și încălcarea unui drept în conformitate cu obiectivul de a acorda un acces amplu la justiție publicului interesat. În acest sens, interesul oricărei organizații nonguvernamentale care îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 1 alineatul (2) este considerat suficient în sensul literei (a) a prezentului articol. Se consideră că aceste organizații au drepturi care pot fi încălcate în sensul literei (b) a prezentului articol.

Dispozițiile prezentului articol nu exclud posibilitatea unei căi de atac prealabile pe lângă o autoritate administrativă și nu afectează obligația de epuizare a tuturor căilor de atac administrative înainte de a recurge la procedurile de atac judiciare, atunci când legislația internă prevede o astfel de obligație.

Orice astfel de procedură trebuie să fie corectă, echitabilă, rapidă și cu un cost care să nu fie prohibitiv.

Pentru creșterea eficienței dispozițiilor prezentului articol, statele membre se asigură că informațiile practice privind accesul la căile de atac administrative și judiciare sunt puse la dispoziția publicului.”

- 12 Anexa II la Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11 enumeră proiectele menționate la articolul 4 alineatul (2) din această directivă modificată. La punctul 10 litera (e) din această anexă figurează, sub titlul „Proiecte de infrastructură”, construcțiile de drumuri, de porturi și de instalații portuare, inclusiv de porturi pentru pescuit (proiecte neincluse în anexa I).

Directiva 96/61/CE

- 13 Potrivit articolului 2 punctele 13 și 14 din Directiva 96/61/CE a Consiliului din 24 septembrie 1996 privind prevenirea și controlul integrat al poluării (JO L 257, p. 26, Ediție specială, 15/vol. 3, p. 183), astfel cum a fost modificat prin articolul 4 punctul 1 din Directiva 2003/35:

„13. «public» înseamnă una sau mai multe persoane fizice sau juridice și, în conformitate cu legislația sau cu practica națională, asociațiile, organizațiile sau grupurile constituite de acestea;

14. «public interesat» înseamnă publicul afectat sau care ar putea fi afectat de sau care este interesat de procedurile de adoptare a unei decizii privind emiterea sau actualizarea unui permis sau a condițiilor de acordare a unui permis; în sensul prezentei definiții, se consideră că sunt interesate organizațiile nonguvernamentale care promovează protecția mediului și care îndeplinesc toate condițiile prevăzute de legislația internă.”

14 Articolul 15 alineatele (1) și (5) din Directiva 96/61, astfel cum a fost modificat prin articolul 4 punctul 3 din Directiva 2003/35, este formulat după cum urmează:

„(1) Statele membre se asigură că publicul în cauză beneficiază de șanse timpurii și efective de a participa la procedura:

- de emitere a permiselor pentru instalații noi;

- de emitere a unui permis pentru orice modificare substanțială în funcționarea unei instalații;

- de actualizare a unui permis sau a condițiilor unui permis pentru o instalație în conformitate cu articolul 13 alineatul (2) prima liniuță.

Procedura prevăzută în anexa V se aplică în scopul acestei participări.

[...]

(5) După luarea unei decizii, autoritatea competentă informează publicul în conformitate cu procedurile adecvate și pune la dispoziția publicului următoarele informații:

- (a) conținutul deciziei, inclusiv o copie a permisului și a oricăror condiții și actualizări ulterioare și

- (b) după examinarea observațiilor și a opiniilor exprimate de către public[ul interesat], motivele și considerațiile pe care se bazează decizia, inclusiv informații privind procesul de participare a publicului.”

15 Articolul 15a din Directiva 96/61, introdus prin articolul 4 punctul 4 din Directiva 2003/35, prevede:

„Statele membre se asigură, în conformitate cu sistemul legislativ intern aplicabil, că membrii publicului interesat:

- (a) care au un interes suficient sau

- (b) care pretind încălcarea unui drept, atunci când dispozițiile de procedură administrativă ale unui stat membru impun această condiție preliminară

au acces la o cale de atac în fața unei instanțe sau a unui organism independent sau imparțial instituit în conformitate cu legea, prin care este contestată legalitatea de fond sau de procedură a deciziilor, a acțiunilor sau a omisiunilor care intră sub incidența dispozițiilor privind participarea publicului din prezenta directivă.

Statele membre stabilesc etapele în care pot fi contestate deciziile, acțiunile sau omisiunile.

Statele membre stabilesc ceea ce înseamnă interes suficient și încălcarea unui drept în conformitate cu obiectivul de a acorda publicului interesat un acces larg la justiție. În acest sens, interesul oricărei organizații nonguvernamentale care îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 2 [punctul 14] este considerat suficient în sensul literei (a) a prezentului articol. Se consideră că aceste organizații au drepturi care pot fi încălcate în sensul literei (b) a prezentului articol.

Prezentul articol nu exclude posibilitatea unei căi de atac prealabile în fața unei autorități administrative și nu aduce atingere obligației de a epuiza toate căile de atac administrative înainte de a iniția o cale de atac judiciară, atunci când legislația internă prevede această obligație.

Orice astfel de procedură trebuie să fie corectă, echitabilă, rapidă și cu un cost care nu este prohibitiv.

Pentru creșterea eficienței dispozițiilor prezentului articol, statele membre se asigură că informațiile practice privind accesul la procedurile de atac administrative și judiciare sunt puse la dispoziția publicului.”

Reglementarea națională

¹⁶ Potrivit dispozițiilor articolului 176 din Legea privind amenajarea teritoriului și dezvoltarea din 2000 (Public Act nr. 30/2000, Planning and Development Act, 2000),

astfel cum a fost modificată prin Legea privind amenajarea teritoriului și dezvoltarea (infrastructura strategică) din 2006 [Public Act nr. 27/2006, Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act, 2006, Order 2006, S. I. nr. 525/2006] (denumită în continuare „PDA”), coroborate cu cele ale anexei 5 la Regulamentele privind amenajarea teritoriului și dezvoltarea din 2001 (Planning and Development Regulations 2001, S. I. nr. 600/2001), pentru anumite proiecte este obligatorie, atunci când sunt depășite anumite praguri, realizarea unui raport privind impactul asupra mediului și a unei evaluări a efectelor asupra mediului, printre aceste proiecte nefigurând categoria specifică a proiectelor privind drumurile private.

- 17 Procedura controlului jurisdicțional („judicial review”) este reglementată de Order 84 din cadrul normelor privind instanțele superioare (Rules of the Superior Courts), respectivele instanțe fiind competente să controleze, în anumite condiții, deciziile tribunalelor și ale organelor administrative.
- 18 În cadrul procedurii controlului jurisdicțional pot fi invocate atât motive de drept public, cât și motive de drept privat, motivele tradiționale de drept public referindu-se la controlul abuzului de putere și la controlul modului în care tribunalele și organele administrative menționate își exercită competențele.
- 19 Controlul jurisdicțional este o procedură formată din două etape. O cerere de autorizare a introducerii unei astfel de acțiuni trebuie depusă la instanță, însoțită de expunerea de motive care descrie măsura solicitată în vederea reparării prejudiciului și de o declarație care prezintă faptele pe care este întemeiată aceasta. Dacă solicitarea este admisă, reclamantul poate introduce acțiunea având ca obiect controlul jurisdicțional.
- 20 O procedură legală specifică, reglementată de articolele 50 și 50A din PDA, se aplică în cazul cererilor de control jurisdicțional îndreptate împotriva deciziilor emise de autoritățile competente în materie de urbanism.

21 Potrivit articolului 50A alineatul 3 din PDA:

„Instanța nu va acorda autorizarea prevăzută la articolul 50 înainte de a-și forma convingerea

a) că există motive serioase pentru a se afirma că decizia sau actul în cauză nu sunt valide sau vor trebui invalidate și

b) că

(i) solicitantul are un interes substanțial legat de operațiunea care formează obiectul cererii, sau

(ii) atunci când decizia sau actul în cauză privesc un proiect pe care articolul 176, actualmente în vigoare, sau deciziile adoptate în aplicarea acestuia îl identifică drept un proiect care ar putea avea efecte importante asupra mediului, reclamantul

(I) este o instituție sau un organism (altul decât o autoritate de stat, un organ public sau un organism ori o agenție guvernamentală) ale cărui scopuri și obiective privesc promovarea protecției mediului,

(II) a urmărit aceste scopuri sau obiective în cursul perioadei de 12 luni care precedă datei introducerii acțiunii și

(III) îndeplinește (eventualele) condiții pe care ar trebui să le îndeplinească o organizație sau un organism în cazul unei acțiuni întemeiate pe articolul 37 alineatul 4 litera c) în temeiul articolului 37 alineatul 4 litera d) punctul (iii) [și, în acest sens, orice condiție impusă de articolul 37 alineatul 4 litera e) punctul (iv) va fi aplicabilă ca și cum trimiterea pe care o conține la tipul de operațiuni în care se încadrează decizia împotriva căreia este îndreptată acțiunea ar fi o trimitere la tipul de operațiuni în care se încadrează decizia sau actul care formează obiectul cererii de autorizare prevăzute la articolul 50].”

22 Articolul 50A alineatul 4 din PDA precizează că interesul substanțial cerut nu se limitează la interesele imobiliare sau financiare.

23 Potrivit articolului 50A alineatul 10 și alineatul 11 litera b) din PDA, instanțele trebuie să trateze acțiunile care le sunt deferite cu toată diligența pe care o permite o bună administrare a justiției. Articolul 50A alineatul 12 din PDA permite adoptarea unor norme suplimentare în vederea accelerării procedurii.

Procedura precontencioasă

24 Comisia a reunit în prezenta acțiune motive ce rezultă din două proceduri precontencioase.

- 25 În primul rând, Comisia a înregistrat, în cursul anului 2001, o plângere îndreptată împotriva Irlandei referitoare la efectele nocive produse asupra unei zone de coastă situate în Commogue Marsh, Kinsale, în comitatul Cork, de un proiect rutier privat. La 18 octombrie 2002, Comisia a trimis Irlandei o scrisoare de punere în întârziere în care se arată că nicio autorizație nu părea să fi fost acordată pentru proiectul în cauză și că nu fusese efectuată nicio evaluare prealabilă a efectelor acestui proiect asupra mediului, în pofida caracterului sensibil al zonei, contrar cerințelor stabilite prin Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11.
- 26 Acest stat membru a răspuns, la 5 martie 2003, scrisorii de punere în întârziere menționate, arătând că proiectul în cauză făcea parte dintr-un șantier care făcuse obiectul unei autorizații.
- 27 Întrucât a considerat acest răspuns nesatisfăcător, Comisia a emis, la 11 iulie 2003, un aviz motivat prin care invita Irlanda să ia măsurile necesare pentru a se conforma Directivei 85/337 modificate prin Directiva 97/11 în termen de două luni de la notificarea respectivului aviz.
- 28 Prin scrisoarea din 9 septembrie 2003, Irlanda a solicitat o prelungire a termenului de două luni pentru a răspunde la avizul motivat, ceea ce a făcut prin scrisoarea din 10 noiembrie 2003.
- 29 În al doilea rând, Comisia a adresat Irlandei, la 28 iulie 2005, o scrisoare de punere în întârziere referitoare la transpunerea Directivei 2003/35, invitând acest stat membru să îi prezinte observațiile sale în termen de două luni de la primirea acestei scrisori.
- 30 Irlanda a răspuns prin scrisoarea din 7 septembrie 2005, admitând că nu a transpus decât în parte Directiva 2003/35.

- 31 Comisia a emis, la 19 decembrie 2005, un aviz motivat prin care invita Irlanda să ia măsurile necesare pentru a se conforma directivei menționate în termen de două luni de la primirea respectivului aviz.
- 32 Prin scrisoarea din 14 februarie 2006, Irlanda a precizat că erau în curs de elaborare măsuri de transpunere.
- 33 La 18 octombrie 2006, Comisia a emis un aviz motivat complementar prin care solicita Irlandei să adopte măsurile necesare pentru a se conforma respectivului aviz în termen de două luni de la primirea acestuia. Irlanda a răspuns la 27 februarie 2007, în afara termenului acordat de Comisie.
- 34 Considerând că răspunsurile date de Irlanda în cadrul acestor două proceduri precontencioase nu erau satisfăcătoare, Comisia a introdus, în temeiul articolului 226 al doilea paragraf CE, prezenta acțiune.

Cu privire la acțiune

- 35 Acțiunea Comisiei cuprinde două motive.

Cu privire la primul motiv

Argumentele părților

- 36 Potrivit Comisiei, construirea unui drum privat reprezintă un proiect de infrastructură ce se încadrează în domeniul de aplicare al punctului 10 litera (e) din anexa II la Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11 și, în consecință, autoritățile irlandeze trebuie, în conformitate cu articolul 2 din această directivă modificată, să asigure ca, înaintea acordării autorizației, astfel de proiecte să facă obiectul unei evaluări în ceea ce privește efectele lor asupra mediului, dacă se consideră că acestea ar putea avea efecte importante asupra mediului.
- 37 Legislația irlandeză, prin faptul că limitează cerința efectuării unei evaluări a efectelor asupra mediului la proiectele de drumuri publice propuse de autoritățile publice, nu ar respecta, așadar, exigențele comunitare.
- 38 Irlanda susține că proiectele de construcție de drumuri private, în privința cărora nu contestă faptul că se încadrează în domeniul de aplicare al punctului 10 litera (e) din anexa II la Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11, fac aproape întotdeauna parte integrantă din alte proiecte care sunt, în ceea ce le privește, supuse cerinței evaluării efectelor lor asupra mediului potrivit dispozițiilor articolului 176 din PDA coroborate cu cele ale anexei 5 la Regulamentele privind amenajarea teritoriului și dezvoltarea din 2001 atunci când ar putea avea efecte importante asupra mediului.
- 39 Pe de altă parte, acest stat membru admite că Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11 nu distinge între proiectele rutiere private și cele publice și afirmă că intenționează să își modifice legislația pentru a face ca proiectele rutiere să devină o categorie de sine stătătoare, supusă cerinței evaluării efectelor asupra mediului în cazul în care proiectul rutier ar putea avea efecte importante asupra mediului.

Aprecierea Curții

- 40 În conformitate cu articolul 4 alineatul (2) din Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11, statele membre stabilesc, pentru proiectele care fac parte din categoriile enumerate în anexa II la această directivă modificată, fie pe baza unei analize de caz, fie pe baza unor praguri sau a unor criterii, dacă respectivele proiecte trebuie supuse unei evaluări a efectelor lor asupra mediului în conformitate cu articolele 5-10 din directiva menționată. Potrivit aceleiași dispoziții, statele membre pot decide și aplicarea ambelor proceduri.
- 41 Deși statelor membre le este conferită astfel o marjă de apreciere pentru a specifica anumite tipuri de proiecte care urmează a constitui obiectul unei evaluări sau pentru a stabili criteriile și/sau pragurile necesare în acest sens, această marjă este limitată de obligația, enunțată la articolul 2 alineatul (1) din Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11, ca proiectele care ar putea avea efecte importante asupra mediului, *inter alia*, prin natura, mărimea sau localizarea lor, să constituie obiectul unei evaluări a efectului lor (a se vedea Hotărârea din 24 octombrie 1996, Kraaijeveld și alții, C-72/95, Rec., p. I-5403, punctul 50, Hotărârea din 28 februarie 2008, Abraham și alții, C-2/07, Rep., p. I-1197, punctul 37, precum și Hotărârea din 30 aprilie 2009, Mellor, C-75/08, Rep., p. I-3799, punctul 50).
- 42 În această privință, Curtea a stabilit deja că un stat membru care ar stabili criteriile sau pragurile la un astfel de nivel încât, în practică, o categorie de proiecte ar fi de la început exclusă în întregime de la obligația de a studia efectele avute de acestea ar depăși marja de apreciere de care dispune respectivul stat membru în temeiul articolului 2 alineatul (1) și al articolului 4 alineatul (2) din respectiva directivă modificată, cu excepția cazului în care s-ar putea considera, pe baza unei aprecieri globale, că niciunul dintre proiectele excluse nu ar putea avea efecte importante asupra mediului (a se vedea Hotărârea Kraaijeveld și alții, citată anterior, punctul 53, precum și Hotărârea din 16 septembrie 1999, WWF și alții, C-435/97, Rec., p. I-5613, punctul 38).
- 43 Printre proiectele care se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 4 alineatul (2) din Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11, punctul 10 litera (e) din anexa II la această directivă modificată se referă la „construcția de drumuri”.

- 44 În această privință, prin faptul că nu supunea proiectele de construcție a drumurilor private unei evaluări a efectelor acestora asupra mediului decât în cazul în care aceste proiecte se înscriau în cadrul altor proiecte, care intrau în domeniul de aplicare al Directivei 85/337 modificate prin Directiva 97/11 și care erau ele însele supuse obligației de evaluare, legislația irlandeză, în forma aplicabilă la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat, făcea ca niciun proiect de construcție a unui drum privat realizat în mod izolat să nu fie supus evaluării efectelor sale asupra mediului, chiar dacă respectivele proiecte ar fi putut avea efecte importante asupra mediului.
- 45 Trebuie subliniat, în plus, că criteriul referitor la caracterul privat sau public al unui drum nu este nicidecum pertinent în ceea ce privește aplicabilitatea punctului 10 litera (e) din anexa II la Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11.
- 46 Prin urmare, primul motiv este întemeiat.

Cu privire la al doilea motiv

- 47 Din ultimele înscrisuri depuse de Comisie reiese că, potrivit acesteia și având în vedere retragerea motivelor referitoare la articolul 4 punctele 1, 5 și 6 din Directiva 2003/35, transpunerea realizată de Irlanda este în continuare incompletă în ceea ce privește articolul 3 punctele 1 și 3-7 și articolul 4 punctele 2-4 din această directivă, situație din care ar rezulta o neîndeplinire a obligațiilor care decurg din articolul 6 din directiva menționată.
- 48 Pe de altă parte, Comisia consideră că, în orice caz, Irlanda nu a comunicat în termenul stabilit actele prin care ar trebui să fie transpuse articolele menționate anterior, contrar prevederilor respectivului articol 6.

49 Astfel, analizat din perspectiva diferitelor sale aspecte, al doilea motiv, astfel cum este invocat în esență de Comisie, se referă exclusiv la netranspunerea anumitor dispoziții ale Directivei 2003/35, fapt confirmat de altfel de Comisie în cadrul ședinței, fără a fi, prin urmare, criticată calitatea transunerii și, așadar, fără ca aceasta să poată fi contestată în mod util de Comisie în cadrul prezentei cauze.

50 În plus, trebuie subliniat că dispozițiile din PDA care fac obiectul prezentei acțiuni sunt cele rezultate din modificările introduse prin legea de modificare din 2006 menționată la punctul 16 din prezenta hotărâre, acestea intrând în vigoare, astfel cum subliniază avocatul general la punctul 53 din concluzii, la 17 octombrie 2006, așadar înainte de expirarea termenului stabilit în avizul motivat complementar.

Cu privire la cerința transunerii dispozițiilor articolului 3 punctul 1 din Directiva 2003/35

— Argumentele părților

51 În ceea ce privește articolul 3 punctul 1 din Directiva 2003/35, Comisia susține că autoritățile irlandeze trebuie să adopte prevederi prin care să se asigure că noțiunile „public” și „public interesat” nu sunt definite în legislația irlandeză într-un mod mai restrictiv decât în Directiva 2003/35. Comisia subliniază în special că drepturile conferite organizațiilor neguvernamentale nu sunt suficient garantate, astfel cum rezultă din jurisprudență, în condițiile în care directiva menționată conferă acestora din urmă anumite drepturi în calitate de public interesat.

52 În replică, Irlanda afirmă că, având în vedere obligația generală de a interpreta dreptul național în conformitate cu dispozițiile dreptului comunitar ce revine în special instanțelor, nu este necesară adoptarea unor dispoziții legislative prin care să fie definite

noțiunile „public” și „public interesat” pentru a asigura deplina eficiență a acestor definiții. Irlanda adaugă că drepturile nou-conferite sunt deja garantate pentru întregul public și, prin urmare, nu este necesar să fie dată o definiție specifică noțiunii „public interesat”.

- 53 Irlanda susține de asemenea că, în temeiul articolului 50A alineatul 3 litera b) punctul (ii) din PDA, organizațiile neguvernamentale care acționează în domeniul protecției mediului sunt scutite de obligația de a demonstra că au un interes substanțial de a acționa.

— Aprecierea Curții

- 54 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, transpunerea unei directive în dreptul intern nu impune în mod necesar o preluare formală și textuală a dispozițiilor acesteia într-o dispoziție legală sau administrativă expresă și specifică și că poate fi suficient un context juridic general, cu condiția ca acesta să asigure efectiv deplina aplicare a directivei într-un mod suficient de clar și de precis (a se vedea în special Hotărârea din 16 noiembrie 2000, Comisia/Grecia, C-214/98, Rec., p. I-9601, punctul 49, Hotărârea din 7 decembrie 2000, Comisia/Franța, C-38/99, Rec., p. I-10941, punctul 53, și Hotărârea din 30 noiembrie 2006, Comisia/Luxemburg, C-32/05, Rec., p. I-11323, punctul 34).
- 55 Rezultă de asemenea dintr-o jurisprudență constantă că dispozițiile unei directive trebuie puse în aplicare cu o forță juridică incontestabilă, cu specificitatea, cu precizia și cu claritatea necesare în vederea satisfacerii cerinței securității juridice care impune ca, în cazul în care directiva vizează crearea de drepturi pentru particulari, beneficiarii să fie în măsură să își cunoască drepturile în totalitate (a se vedea în special Hotărârea din 13 martie 1997, Comisia/Franța, C-197/96, Rec., p. I-1489, punctul 15, Hotărârea din 4 decembrie 1997, Comisia/Italia, C-207/96, Rec., p. I-6869, punctul 26, și Hotărârea Comisia/Luxemburg, citată anterior, punctul 34).

- 56 Având în vedere finalitatea articolului 3 punctul 1 din Directiva 2003/35, care constă în a adăuga anumite definiții printre cele care figurează la articolul 1 alineatul (2) din Directiva 85/337 și, în special, în a indica ce trebuie să se înțeleagă, în sensul acestei directive, prin noțiunea „public interesat” și în condițiile în care, în paralel, Directiva 2003/35 acordă noi drepturi publicului respectiv, nu se poate deduce din faptul că legislația irlandeză nu a preluat în mod expres aceste definiții că Irlanda nu și-a îndeplinit obligația care îi revine de a transpune dispozițiile în cauză.
- 57 Astfel, întinderea noii definiții a noțiunii „public interesat” astfel introduse prin Directiva 2003/35 nu poate fi analizată, după cum subliniază avocatul general la punctele 36 și 37 din concluzii, decât prin raportare la toate drepturile pe care directiva menționată le conferă „publicului interesat”, fiind vorba despre două aspecte indisociabile.
- 58 În această privință, Comisia nu arată în ce măsură „publicul interesat”, și anume publicul afectat sau care ar putea fi afectat de ori care este interesat de procedurile de adoptare a deciziilor în domeniul mediului nu dispune de drepturile de care ar trebui să beneficieze ca urmare a modificărilor operate prin Directiva 2003/35.
- 59 În sfârșit, trebuie subliniat că argumentele prezentate de Comisie privind modul în care este interpretat de către jurisprudență rolul organizațiilor neguvernamentale care acționează în domeniul mediului în calitate de entități care fac parte din „publicul interesat” se referă, în principal, la eventuale curențe în ceea ce privește punerea în aplicare efectivă a drepturilor pe care le pot invoca respectivele organizații, în special în materie de control jurisdicțional și excedă, în consecință, motivului întemeiat pe lipsa transpunerii, care este singurul care a fost supus spre soluționare Curții.
- 60 Rezultă din cele prezentate anterior că al doilea motiv nu este întemeiat în măsura în care privește cerința transpunerii dispozițiilor articolului 3 punctul 1 din Directiva 2003/35.

Cu privire la cerința transpunerii articolului 3 punctele 3-6 și a articolului 4 punctele 2 și 3 din Directiva 2003/35

— Argumentele părților

- ⁶¹ Potrivit Comisiei, articolul 3 punctele 3-6 și articolul 4 punctele 2 și 3 din Directiva 2003/35 nu au făcut obiectul unei transpuneri complete.
- ⁶² Referitor la aceste dispoziții, Irlanda susține că transpunerea a fost efectuată în ceea ce privește regimul permisului de urbanism, dar admite că, la expirarea termenului stabilit în avizul motivat complementar, mai era încă necesară transpunerea acestor dispoziții prin adoptarea unor măsuri legislative referitoare la alte proceduri de autorizare.
- ⁶³ În ceea ce privește dispozițiile articolului 4 punctele 2 și 3 din directiva menționată, Irlanda recunoaște că mai trebuia încă să adopte și să notifice anumite măsuri referitoare la transpunerea deplină a acestor dispoziții la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat menționat.

— Aprecierea Curții

- ⁶⁴ Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, existența unei neîndepliniri a obligațiilor trebuie apreciată în funcție de situația din statul membru astfel cum aceasta se prezenta la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat (a se vedea în special Hotărârea din 4 iulie 2002, Comisia/Grecia, C-173/01, Rec., p. I-6129, punctul 7, și Hotărârea din 10 aprilie 2003, Comisia/Franța, C-114/02, Rec., p. I-3783, punctul 9).

- 65 Este cert că, la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat complementar, Irlanda nu adoptase actele cu putere de lege sau normele administrative de natură să asigure o transpunere completă a articolului 3 punctele 3-6 și a articolului 4 punctele 2 și 3 din Directiva 2003/35. Pe de altă parte și potrivit unei jurisprudențe constante, schimbările intervenite ulterior, după introducerea acțiunii în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, nu pot fi luate în considerare de Curte (a se vedea în special Hotărârea din 6 martie 2003, Comisia/Luxemburg, C-211/02, Rec., p. I-2429, punctul 6).
- 66 Prin urmare, în măsura în care privește netranspunerea articolului 3 punctele 3-6 și a articolului 4 punctele 2 și 3 din Directiva 2003/35, al doilea motiv este întemeiat.

Cu privire la cerința transunerii articolului 3 punctul 7 și a articolului 4 punctul 4 din Directiva 2003/35

— Argumentele părților

- 67 Comisia susține că Irlanda nu a transpus cerințele care decurg din articolul 3 punctul 7 și din articolul 4 punctul 4 din Directiva 2003/35, dispoziții prin care au fost inserate articolul 10a din Directiva 85/337 și, respectiv, articolul 15a din Directiva 96/61. În susținerea acestui aspect al celui de al doilea motiv, Comisia invocă cinci argumente.
- 68 Prin intermediul primului argument, care se referă la noțiunea de interes suficient pentru a acționa cuprinsă în articolul 3 punctul 7 și în articolul 4 punctul 4 din Directiva 2003/35, Comisia afirmă că criteriul referitor la dovedirea existenței unui „interes substanțial”, care este aplicabil în cadrul procedurii legale specifice, prevăzute la articolul 50 din PDA, privind cererile de control jurisdicțional îndreptate împotriva deciziilor emise de autoritățile competente în materie de urbanism, nu corespunde noțiunii „interes suficient” prevăzute de directiva menționată.

- 69 Stabilirea unui astfel de criteriu, mai strict decât cel utilizat la articolul 10a din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, și la articolul 15a din Directiva 96/61, inserat prin articolul 4 punctul 4 din aceeași directivă, echivalează, potrivit Comisiei, cu o netranspunere a cerințelor stabilite prin Directiva 2003/35.
- 70 În sfârșit, Comisia arată că două decizii pronunțate de High Court (Irlanda) la 14 iulie și, respectiv, la 8 decembrie 2006 în cauza Friends of the Curragh Environment Ltd demonstrează că nu se poate considera că sistemul de control jurisdicțional care este în vigoare în Irlanda pune în aplicare Directiva 2003/35, întrucât High Court a indicat, în cea de a doua dintre aceste hotărâri, referitor la examinarea „interesului substanțial”, că această directivă nu a fost transpusă în dreptul irlandez.
- 71 Irlanda contestă pertinenta deciziilor menționate ale High Court, în măsura în care acestea ar discuta în primul rând problema efectului direct al Directivei 2003/35.
- 72 Irlanda adaugă că Hotărârea pronunțată de High Court la 26 aprilie 2007 în cauza Sweetman dovedește, dimpotrivă, că dispozițiile citate anterior din directiva menționată sunt puse în aplicare prin intermediul procedurii controlului jurisdicțional, completată cu normele de procedură specifice prevăzute în anumite coduri, în special articolul 50 din PDA, criteriul referitor la interesul substanțial fiind calificat de instanță drept flexibil și considerat ca nefiind contrar articolului 10a din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35.
- 73 Prin intermediul celui de al doilea argument, Comisia invocă lipsa transpunerii articolului 10a din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, și a articolului 15a din Directiva 96/61, inserat prin articolul 4 punctul 4 din aceeași directivă, pentru motivul că nu ar fi fost transpusă în dreptul irlandez, contrar prevederilor primului paragraf al fiecăreia dintre aceste articole, cerința potrivit căreia reclamantul poate contesta legalitatea de fond a deciziilor, a acțiunilor sau a omisiunilor care intră sub incidența dispozițiilor fiecăreia dintre directivele privind participarea publicului.

- 74 Irlanda susține, în această privință, că articolele menționate nu impun existența posibilității realizării unui control exhaustiv cu privire la fondul unei decizii, ci numai existența posibilității de a contesta pe fond legalitatea unei decizii. Or, un astfel de control ar exista în dreptul irlandez.
- 75 Irlanda afirmă de asemenea că cerințele cuprinse în articolul 10a din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, și în articolul 15a din Directiva 96/61, inserat prin articolul 4 punctul 4 din aceeași directivă, sunt integral transpuse în dreptul irlandez ca urmare a existenței procedurii controlului jurisdicțional care poate fi exercitată în fața instanțelor irlandeze. Obiectivul controlului jurisdicțional este de a face posibilă o formă de control al deciziilor și al acțiunilor instanțelor, precum și al organelor administrative, pentru a asigura îndeplinirea corectă și legală a atribuțiilor conferite acestor autorități.
- 76 Pe de altă parte, potrivit acestui stat membru, o procedură de control jurisdicțional specifică se aplică în cazul acțiunilor îndreptate împotriva autorităților competente în materie de urbanism, această procedură fiind reglementată de articolele 50 și 50A din PDA.
- 77 Comisia susține, prin intermediul celui de al treilea argument, că Irlanda nu a adoptat nicio măsură pentru a asigura transpunerea cerințelor referitoare la celeritatea procedurilor prevăzute la articolul 10a din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, și la articolul 15a din Directiva 96/61, inserat prin articolul 4 punctul 4 din aceeași directivă.
- 78 Aceasta invocă, în cadrul celui de al patrulea argument, aceeași netranspunere în ceea ce privește cerința referitoare la costul neprohibitiv al respectivelor proceduri, susținând că nu există, în materie de cheltuieli de judecată, nicio limitare a sumei pe care va trebui să o plătească reclamantul a cărui acțiune a fost respinsă, întrucât nicio prevedere legală nu conține referiri la costul neprohibitiv al procedurilor.

79 Potrivit Irlandei, procedurile existente sunt corecte, echitabile și nu au un cost prohibitiv. Pe de altă parte, acestea ar permite controlarea rapidă a deciziilor la care se referă Directivele 85/337 și 96/61 modificate prin Directiva 2003/35.

80 În sfârșit, prin intermediul celui de al cincilea argument, Comisia critică Irlanda pentru faptul că nu a pus la dispoziția publicului, astfel cum impun articolul 10a al șaselea paragraf din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, și articolul 15a al șaselea paragraf din Directiva 96/61, inserat prin articolul 4 punctul 4 din aceeași directivă, informațiile practice privind accesul la procedurile de atac administrative și judiciare.

81 Irlanda consideră că a îndeplinit această obligație întrucât Order 84 din cadrul normelor privind instanțele superioare, menționat la punctul 17 din prezenta hotărâre, constituie o dispoziție legislativă și întrucât, pe de altă parte, există un site internet al serviciului instanțelor irlandeze care descrie diferitele instanțe și competențele acestora și permite accesul la hotărârile pronunțate de High Court.

— Aprecierea Curții

82 În ceea ce privește primul argument referitor la interesul de a acționa, din articolul 10a primul paragraf literele (a) și (b) din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, și din articolul 15a primul paragraf literele (a) și (b) din Directiva 96/61, inserat prin articolul 4 punctul 4 din aceeași directivă, rezultă că statele membre trebuie să asigure, în conformitate cu sistemul legislativ intern aplicabil, ca membrii publicului interesat care au un interes suficient pentru a acționa sau care susțin că a avut lor o încălcare a unui drept, atunci când sistemul juridic național impune această condiție preliminară, să aibă acces la o cale de atac în condițiile precizate de aceste dispoziții, stabilind în același timp ce înseamnă un astfel de interes suficient sau o încălcare a unui drept în conformitate cu obiectivul de a acorda un acces amplu la justiție publicului interesat.

- 83 Este cert că, prin faptul că permite reclamanților care fac parte din „publicul interesat” și care pot invoca un interes care îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 50A alineatul 3 din PDA să introducă acțiuni împotriva anumitor măsuri de planificare, Irlanda a adoptat dispoziții potrivit cărora dreptul de acces la justiție conferit în acest domeniu specific depinde în mod direct de existența unui interes de a acționa al respectivilor reclamanți, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 57 din concluzii.
- 84 În această privință, în măsura în care, astfel cum s-a arătat la punctul 49 din prezenta hotărâre, Comisia nu contestă decât lipsa transpunerii anumitor dispoziții, indicând de altfel în mod expres că nu intenționează să invoce caracterul incorect sau incomplet al transpunerii, nu este necesar să se verifice dacă criteriul referitor la interesul substanțial, astfel cum este aplicat și interpretat de instanțele irlandeze, coincide cu cel referitor la interesul suficient pentru a acționa prevăzut de Directiva 2003/35, ceea ce ar da naștere unor întrebări privind calitatea transpunerii având în vedere, în special, competența pe care directiva menționată o conferă statelor membre de a stabili noțiunea de interes suficient cu respectarea obiectivului pe care îl urmărește.
- 85 În plus, a doua hotărâre a High Court în cauza Friends of the Curragh Environment Ltd, la care se referă în principal Comisia, a fost pronunțată sub imperiul legislației aplicabile anterior modificărilor operate în PDA în 2006 și, în orice caz, aceasta nu este suficientă pentru a dovedi netranspunerea imputată.
- 86 Prin urmare, primul argument nu este întemeiat.
- 87 În ceea ce privește al doilea argument, este cert că în dreptul irlandez există, pe lângă procedura legală specifică aplicabilă în conformitate cu articolele 50 și 50A din PDA, procedura controlului jurisdicțional reglementată de Order 84 din cadrul normelor privind instanțele superioare. Aceste proceduri permit solicitarea anulării unor decizii sau a unor acte, în cadrul controlului deciziilor și al acțiunilor instanțelor, precum și al organelor administrative, destinat să asigure îndeplinirea legală a atribuțiilor conferite acestor autorități.

88 Diferitele proceduri astfel instituite, introduse în fața unei instanțe jurisdicționale, pot fi aplicabile în cazul deciziilor, al acțiunilor sau al omisiunilor care intră sub incidența dispozițiilor Directivelor 85/337 și 96/61 modificate prin Directiva 2003/35 privind participarea publicului, în special în domeniul specific al urbanismului, și se poate, așadar, considera că aceste proceduri constituie o transpunere a articolului 10a din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, și a articolului 15a din Directiva 96/61, inserat prin articolul 4 punctul 4 din aceeași directivă, în măsura în care prevăd posibilitatea reclamantului de a contesta legalitatea de fond sau de procedură a deciziilor, a acțiunilor sau a omisiunilor menționate.

89 În condițiile în care Curtea nu este sesizată cu un motiv referitor la o transpunere necorespunzătoare a dispozițiilor menționate, aceasta nu poate examina argumentele prezentate de Comisie care privesc întinderea controlului exercitat efectiv în cadrul procedurii controlului jurisdicțional, astfel cum rezultă acesta în special din jurisprudența High Court.

90 Prin urmare, al doilea argument nu este întemeiat.

91 În ceea ce privește al treilea argument, referitor la lipsa transunerii articolului 10a din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, și a articolului 15a din Directiva 96/61, inserat prin articolul 4 punctul 4 din aceeași directivă, ca urmare a faptului că aceste prevederi stabilesc cerințe privind celeritatea procedurilor, în măsura în care rezultă din articolul 50A alineatul 10 și alineatul 11 litera b) din PDA că instanțele competente trebuie să trateze acțiunile cu toată diligența pe care o permite o bună administrare a justiției, argumentul respectiv nu este, așadar, întemeiat având în vedere considerațiile expuse la punctul 49 din prezenta hotărâre.

92 În ceea ce privește al patrulea argument, referitor la costul procedurilor, din articolul 10a din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, și din articolul 15a din Directiva 96/61, inserat prin articolul 4 punctul 4 din aceeași directivă, rezultă că procedurile instituite în cadrul acestor dispoziții nu trebuie să aibă un cost prohibitiv. Nu sunt avute în vedere decât cheltuielile aferente participării la astfel de proceduri. O astfel de prevedere nu exclude posibilitatea ca instanțele să

oblige partea la plata cheltuielilor de judecată cu condiția ca cuantumul acestora din urmă să îndeplinească această cerință.

- 93 Chiar dacă este cert că instanțele irlandeze au posibilitatea să renunțe la a obliga partea care cade în pretenții să suporte cheltuielile de judecată și pot, în plus, să dispună plata cheltuielilor efectuate de aceasta de către cealaltă parte, trebuie să se constate că nu este vorba decât despre o practică jurisdicțională.
- 94 Numai această practică, al cărei caracter nu este, prin natura sa, cert, nu poate fi considerată, având în vedere cerințele stabilite în mod constant în jurisprudența Curții amintită la punctele 54 și 55 din prezenta hotărâre, o executare valabilă a obligațiilor care decurg din articolul 10a din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, și din articolul 15a din Directiva 96/61, inserat prin articolul 4 punctul 4 din aceeași directivă.
- 95 Al patrulea argument este, așadar, întemeiat.
- 96 În ceea ce privește al cincilea argument, trebuie amintit că unul dintre principiile fundamentale ale Directivei 2003/35 este favorizarea accesului la justiție în ceea ce privește aspectele de mediu, în conformitate cu prevederile Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în aspecte de mediu.
- 97 În această privință, obligația de a pune la dispoziția publicului informații practice privind accesul la căile de atac administrative și jurisdicționale prevăzută la articolul 10a al șaselea paragraf din Directiva 85/337, inserat prin articolul 3 punctul 7 din Directiva 2003/35, și la articolul 15a din Directiva 96/61, inserat prin articolul 4 punctul 4 din aceeași directivă, trebuie interpretată ca fiind o obligație de rezultat precisă, a cărei îndeplinire trebuie asigurată de statele membre.

98 În lipsa unor dispoziții legale sau administrative specifice privind informațiile referitoare la drepturile conferite astfel publicului, nu se poate considera că simpla punere la dispoziție prin publicare sau pe cale electronică a normelor privind căile de atac administrative și jurisdicționale, precum și posibilitatea de a avea acces la hotărârile judiciare garantează într-un mod suficient de clar și de precis faptul că publicul interesat este în măsură să își cunoască drepturile referitoare la accesul la justiție în ceea ce privește aspectele de mediu.

99 Al cincilea argument trebuie, așadar, să fie primit.

100 Din cele expuse anterior rezultă că al doilea motiv, în măsura în care privește cerința transunerii articolului 3 punctul 7 și a articolului 4 punctul 4 din Directiva 2003/35, este întemeiat în ceea ce privește al patrulea și al cincilea argument care îl compun.

Cu privire la nerespectarea articolului 6 primul paragraf din Directiva 2003/35, în măsura în care nu a fost respectată obligația de informare a Comisiei

— Argumentele părților

101 Comisia susține că informațiile care i-au fost furnizate de Irlanda cu privire la transpunerea dispozițiilor Directivei 2003/35 prin care au fost adăugate articolul 10a din Directiva 85/337 și articolul 15a din Directiva 96/61 nu sunt suficiente.

102 Comisia susține, în această privință, că Irlanda nu i-a adus la cunoștință jurisprudența prin care era stabilit accesul publicului interesat la procedura controlului jurisdicțional sau dispozițiile legislative exacte care permiteau să se demonstreze că drepturile și

obligațiile prevăzute de aceste dispoziții au fost transpuse, în special în ceea ce privește cerința unui control jurisdicțional corect, echitabil și rapid și cea a unui cost al procedurilor care să nu fie prohibitiv.

103 Comisia adaugă că nu a fost informată cu privire la jurisprudența națională pertinentă în mod specific în ceea ce privește folosirea căilor de atac în legătură cu Directiva 2003/35 și, în special, că nu a primit direct din partea Irlandei hotărârile pronunțate de High Court în cauza Friends of Curragh Environment Ltd, care i-au fost comunicate de o sursă distinctă.

104 Irlanda recunoaște că nu s-a conformat pe deplin obligației de informare a Comisiei prevăzute la articolul 6 din Directiva 2003/35. Acest stat membru precizează însă că, în măsura în care dispozițiile articolului 3 punctul 7 și ale articolului 4 punctul 4 din această directivă erau deja transpuse prin intermediul prevederilor legale existente, nu era obligată să notifice aceste dispoziții.

— Aprecierea Curții

105 Trebuie amintit că, chiar dacă în cadrul unei proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 226 CE, revine Comisiei obligația de a stabili existența pretinsei neîndepliniri a obligațiilor și de a prezenta Curții elementele necesare pentru ca aceasta să verifice existența neîndeplinirii obligațiilor, fără a se putea întemeia pe vreo prezumție, statele membre sunt de asemenea obligate, în temeiul articolului 10 CE, să faciliteze Comisiei îndeplinirea misiunii sale, care constă, potrivit articolului 211 CE, mai ales în a veghea la aplicarea dispozițiilor Tratatului CE și a dispozițiilor adoptate de instituții în temeiul acestuia (a se vedea în special Hotărârea din 12 septembrie 2000, Comisia/Țările de Jos, C-408/97, Rec., p. I-6417, punctele 15 și 16, și Hotărârea din 16 iunie 2005, Comisia/Italia, C-456/03, Rec., p. I-5335, punctul 26).

- 106 În scopul amintit de această jurisprudență, articolul 6 din Directiva 2003/35 impune statelor membre, la fel ca și alte directive, o obligație de informare.
- 107 Informațiile pe care statele membre sunt astfel obligate să le furnizeze Comisiei trebuie să fie clare și precise. Acestea trebuie să indice fără ambiguitate care sunt actele cu putere de lege și actele administrative prin intermediul cărora statul membru consideră că a îndeplinit diferitele obligații pe care i le impune directiva. În lipsa unor astfel de informații, Comisia nu este în măsură să verifice dacă statul membru a pus în aplicare cu adevărat și în întregime directiva. Simpla neîndeplinire a acestei obligații de către un stat membru, fie ca urmare a unei lipse totale a informării, fie ca urmare a unei informări insuficient de clare și de precise, poate justifica inițierea procedurii prevăzute la articolul 226 CE, având ca obiect constatarea acestei neîndepliniri a obligațiilor (a se vedea Hotărârea din 16 iunie 2005, Comisia/Italia, citată anterior, punctul 27).
- 108 Pe de altă parte, chiar dacă transpunerea unei directive poate fi realizată prin intermediul unor norme de drept intern aflate deja în vigoare, statele membre nu sunt în această ipoteză scutite de obligația formală de a informa Comisia cu privire la existența respectivelor norme pentru ca aceasta să poată fi în măsură să aprecieze conformitatea lor cu directiva (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iunie 2005, Comisia/Italia, citată anterior, punctul 30).
- 109 În speță, în măsura în care se consideră că prevederile legale aflate deja în vigoare asigurau prin ele însele punerea în aplicare a dispozițiilor Directivei 2003/35 referitoare la accesul la justiție în ceea ce privește aspectele de mediu, revenea Irlandei sarcina de a aduce la cunoștința Comisiei actele cu putere de lege sau normele administrative în cauză, fără a putea invoca în mod util notificările precedente ale acestor norme de drept intern efectuate în cadrul transunerii Directivelor 85/337 și 96/61, astfel cum erau aplicabile înaintea modificărilor operate prin Directiva 2003/35.
- 110 Revenea de asemenea Irlandei, în condițiile în care acest stat membru susținea că transpunerea fusese constatată în jurisprudența instanțelor naționale, în special în cea a High Court, să comunice Comisiei care era starea exactă a acestei jurisprudențe, permițând astfel Comisiei să verifice dacă acest stat membru a transpus într-adevăr

Directiva 2003/35 prin simplul fapt al aplicării dreptului național existent înaintea intrării în vigoare a acesteia și să asigure controlul pe care trebuie să îl efectueze în temeiul tratatului.

111 În consecință, al doilea motiv este întemeiat în măsura în care privește încălcarea obligației de a informa Comisia.

112 Prin urmare, având în vedere toate considerațiile expuse anterior, trebuie să se constate că Irlanda,

— prin faptul că nu a adoptat, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) și cu articolul 4 alineatele (2)-(4) din Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11, toate actele necesare pentru ca, înaintea acordării autorizației, proiectele care ar putea avea efecte importante asupra mediului din categoria construcțiilor rutiere, la care se referă punctul 10 litera (e) din anexa II la Directiva 85/337 modificată prin Directiva 97/11, să fie supuse, în conformitate cu articolele 5-10 din această directivă modificată, unei proceduri de autorizare și unei evaluări a efectelor acestora și

— prin faptul că nu a adoptat toate actele cu putere de lege și toate actele administrative necesare pentru a se conforma articolului 3 punctele 3-7 și articolului 4 punctele 2-4 din Directiva 2003/35 și prin faptul că nu a comunicat unele dintre aceste dispoziții Comisiei,

nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivei 85/337 modificate prin Directiva 97/11 și, respectiv, al articolului 6 din Directiva 2003/35.

113 Acțiunea este respinsă cu privire la restul motivelor.

Cu privire la cheltuielile de judecată

114 În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Conform articolului 69 alineatul (3) din același regulament, Curtea poate să repartizeze cheltuielile de judecată sau poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată, în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere sau pentru motive excepționale.

115 În speță, în condițiile în care Comisia a solicitat obligarea Irlandei la plata cheltuielilor de judecată, trebuie să se țină seama de faptul că reclamanta a căzut în pretenții cu privire la o parte importantă din motivele invocate. Urmează, așadar, să se decidă că fiecare dintre cele două părți suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) Irlanda,

- **prin faptul că nu a adoptat, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) și cu articolul 4 alineatele (2)-(4) din Directiva 85/337/CEE a Consiliului din 27 iunie 1985 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/11/CE a Consiliului din 3 martie 1997, toate actele necesare pentru ca, înaintea acordării autorizației, proiectele care ar putea avea efecte importante asupra mediului din categoria construcțiilor rutiere, la care se referă punctul 10 litera (e) din anexa II la Directiva 85/337, astfel cum a**

fost modificată prin Directiva 97/11, să fie supuse, în conformitate cu articolele 5-10 din această directivă, unei proceduri de autorizare și unei evaluări a efectelor acestora și

- **prin faptul că nu a adoptat toate actele cu putere de lege și toate actele administrative necesare pentru a se conforma articolului 3 punctele 3-7 și articolului 4 punctele 2-4 din Directiva 2003/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 mai 2003 de instituire a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe privind mediul și de modificare a directivelor 85/337/CEE și 96/61/CE ale Consiliului în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție și prin faptul că nu a comunicat unele dintre aceste dispoziții Comisiei Comunităților Europene,**

nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivei 85/337, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/11 și, respectiv, al articolului 6 din Directiva 2003/35.

- 2) **Respinge acțiunea cu privire la restul motivelor.**
- 3) **Comisia Comunităților Europene și Irlanda suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături